

GlobalConnect AB
Att: Ahmed Hasso
Sendt pr. mail: ahmed.hasso@globalconnect.se

Kystdirektoratet
J.nr. 2025 - 36432
Ref. jsbj
Den 9. juli 2025

Tilladelse til udførelse af geofysiske undersøgelser ifm. etablering af et kabel mellem Sæby, Danmark og Lerkil, Sverige

Kystdirektoratet giver hermed tilladelse til udførelse af geofysiske undersøgelser fra Sæby, Danmark ud til den danske Eksklusive Økonomiske Zone (EEZ) i forbindelse med etablering af et kabel mellem Sæby, Danmark og Lerkil, Sverige.

Tilladelsen indeholder afgørelse efter kystbeskyttelsesloven, kysthabitatbekendtgørelsen og miljøvurderingsloven.

Kystdirektoratet har vurderet, at det ansøgte kan tillades efter kystbeskyttelsesloven.

Kystdirektoratet har vurderet, at der ikke skal udarbejdes en konsekvensvurdering for projektet.

Kystdirektoratet har vurderet, at projektet ikke er omfattet af miljøvurderingslovens bilag 1 eller 2.

Lovgrundlag

Ved nogle anlægsprojekter er det nødvendigt, at der udføres forundersøgelser, for at få et bedre overblik over, hvilke eventuelle påvirkninger projektet kan medføre, samt for at få belyst anlægsmetoder mv. Hvis anlægsprojektet kræver en tilladelse efter kystbeskyttelseslovens § 16 a, stk. 1, nr. 2 (LBK nr. 245 af 28/02/2025), vil forundersøgelserne efter en tolkning af reglerne også være omfattet af bestemmelsen.

I henhold til § 16 a, stk. 4, kan der stilles vilkår i forbindelse med en tilladelse efter kystbeskyttelseslovens § 16 a.

Kystdirektoratet skal, når der træffes afgørelse efter kystbeskyttelsesloven, vurdere om projektet kan påvirke et internationalt naturbeskyttelsesområde eller visse udpegede arter væsentligt, jf. § 3 i bekendtgørelse om administration af internationale naturbeskyttelsesområder samt beskyttelse af visse arter for så vidt angår kystbeskyttelsesforanstaltninger samt etablering og udvidelse af visse anlæg på søterritoriet (BEK nr. 654 af 19/05/2020).

Kystdirektoratet skal, når træffes afgørelse efter kystbeskyttelsesloven, samtidig vurdere om projektet kræver en miljøkonsekvensvurdering (VVM), jf. § 21, stk. 1, i bekendtgørelse af lov om miljøvurdering af planer og programmer og af konkrete projekter (LBK nr. 4 af 03/01/2023).

Tilladelsen gives på følgende vilkår

Fælles vilkår efter kystbeskyttelsesloven og kysthabitatbekendtgørelsen:

1. Forundersøgelserne skal ske i overensstemmelse med det ansøgte.
2. Der må ikke uden Kystdirektoratets tilladelse foretages udvidelser eller ændringer af anlægget eller anlægsmetoderne.

Vilkår efter kystbeskyttelsesloven:

3. Tilladelsen bortfalder, hvis undersøgelserne ikke er afsluttet indenfor 5 år fra udstedelsen af denne tilladelse.
4. Samtidig med at arbejdet afsluttes, skal Kystdirektoratet (kdi@kyst.dk), Beredskabsstyrelsen – Sikre Farvande (sifa@dma.dk) og Geodatastyrelsen (gst@gst.dk) underrettes herom.
5. Tilladelsen må ikke uden tilladelse fra Kystdirektoratet overdrages til andre.

Fælles bemærkninger:

Kystdirektoratet skal gøre opmærksom på at tilladelsen fortabes, hvis nogle af de for tilladelsen fastsatte vilkår ikke måtte blive opfyldt.

Tilladelsen fritager ikke modtageren for pligt til at opnå tilladelser og godkendelser, der måtte være nødvendige for gennemførelse af projektet i henhold til anden lovgivning.

Tilladelsen erstatter ikke privatretlige aftaler med fysiske og juridiske personer, som kan være berørt af projektet, ligesom den ikke fritager for et, i forbindelse med undersøgelserne, opstået civilretligt ansvar.

Tilladelsen indeholder ikke en garanti for sikkerhed eller stabilitet.

Kystdirektoratet skal gøre opmærksom på bekendtgørelse nr. 1229 af 3. oktober 2023 om sejladsikkerhed ved entreprenørarbejder og andre aktiviteter i danske farvande.

Afgørelse efter kystbeskyttelsesloven

Kystdirektoratet har vurderet, at der kan gives tilladelse til det ansøgte projekt med den begrundelse, at der ikke synes at være væsentlige hensyn, der taler imod projektet. Kystdirektoratet har bl.a. vurderet, at der ikke er væsentlige naturhensyn, som taler imod projektet, ligesom der ikke synes at være hensyn i øvrigt, som taler imod projektet.

Kystdirektoratet finder således, at det er naturligt i forbindelse med større anlægsprojekter, at det er nødvendigt at udføre forundersøgelser for at kunne få anlægsprojekterne tilstrækkeligt oplyst til, at der kan laves konkrete vurderinger blandt andet i forhold til arbejdsmetoder, linjeføring mv. Endvidere kan forundersøgelserne være med til at belyse, hvilke eventuelle påvirkninger projektet kan have for naturen og miljøet omkring projektområdet, og i sidste ende, hvilke foranstaltninger, der eventuelt skal iagttages for at forhindre en påvirkning.

Det er ligeledes vægtet, at der i området i forvejen er en del menneskelig aktivitet af form af sejlads, og at undersøgelserne ikke medfører gener eller skade på kysten.

Ifølge basisanalysen for vandområdeplan 2021-2027, samt høringsversionen af genbesøget af vandområdeplan 2021 – 2027, er den samlede økologiske tilstand i Nordlige Kattegat, Ålbæk Bugt ringe, mens den kemiske tilstand i Nordlige Kattegat, Ålbæk Bugt samt Skagerrak er ikke-god. Målsætningen for området er, at der skal være god økologisk tilstand og god kemisk tilstand. Målsætningen for både den økologiske og kemiske tilstand er således ikke opfyldt.

Kystdirektoratet vurderer, at de planlagte undersøgelser ikke vil udgøre nogen negativ påvirkning af vandområdeplanernes kvalitetselementer, grundet projektets karakter. Det er Kystdirektoratets vurdering, at undersøgelserne ikke vil påvirke havmiljøet og derfor ikke vil have en negativ påvirkning på fastsatte miljømål, jf. lov om vandplanlægning.

I forhold til havstrategidirektivet vurderer Kystdirektoratet, at projektet samlet set ikke vil medføre en væsentlig negativ påvirkning af de 11 deskriptorer og dermed ikke medføre en forringelse af havmiljøet.

De ansøgte undersøgelser vil ikke være i strid med havplanen, da der er tale om undersøgelser af kortvarig og midlertidig karakter.

Undersøgelserne ønskes udført inden for et område, der i havplanen er udlagt til udviklingszone til vedvarende energi (Ev) - Ev39. Efter samråd i medfør af lov om maritim fysisk planlægning med klima-, energi- og forsyningsministeren, er det klarlagt, at det kan accepteres, at undersøgelserne overlapper med Klima- Energi- og Forsyningsministeriets udviklingszone til vedvarende energi (Ev39). Dette såfremt, at ministeriet høres igen, hvis der ønskes anden arealanvendelse end de undersøgelser beskrevet i materialet.

Kystdirektoratet finder derfor, at der kan gives tilladelse til det ansøgte.

Afgørelse efter kysthabitatbekendtgørelsen

Alle planer og projekter, der ikke er direkte forbundet med eller nødvendige for et internationalt naturbeskyttelsesområdes forvaltning, skal vurderes med hensyn til deres virkning på områdets naturtyper og levesteder samt de arter, området er udpeget for at bevare. Alle planer og projekter skal samtidig vurderes med hensyn til deres virkning på arter omfattet af habitatdirektivets bilag IV.

Hvis Kystdirektoratet efter høring af andre berørte myndigheder vurderer, at projektet kan påvirke et internationalt naturbeskyttelsesområde eller en beskyttet art væsentligt, skal der foretages en konsekvensvurdering af projektets virkning.

Det ansøgte projekt vil finde sted ca. 3 km fra Natura 2000- område nr. 4 ”Hirsholmene, havet vest herfor og Ellinge Å's udløb”, ca. 3 km fra Natura 2000- område nr. 20 ”Havet omkring Nordre Rønner”, og ca. 3 km fra Natura 2000- område nr. 192 ”Læsø Trindel og Tønneberg Banke”.

Udpegningsgrundlagene fremgår af bilag 1.

Kystdirektoratet har i denne sag vurderet, at projektet ikke vil medføre en væsentlig påvirkning af Natura 2000-områderne. Kystdirektoratet vurderer således, at der ikke vil ske en væsentlig forringelse af naturtyper og levesteder, eller at projektet i øvrigt vil medføre forstyrrelser, der har betydelige konsekvenser for de arter, områderne er udpeget for. Kystdirektoratet vurderer derfor, at der ikke skal udarbejdes en konsekvensvurdering for projektet.

De geofysiske undersøgelser vurderes ikke at påvirke, idet de er afgrænset til begrænset område og gennemføres som vanlig metode til kortlægning af havbunden.

Kystdirektoratet vurderer yderligere, at projektet ikke vil beskadige eller ødelægge yngle- og rasteområder i det naturlige udbredelsesområde for bilag IV-arten marsvin, samt påvirke arten på individniveau. Det vurderes, at individer, som skulle befinde sig i nærheden af projektområdet, ville kunne fortrække til øvrige områder, samt fouragere uden for arbejdsområdet, mens arbejdet pågår. Det er hertil tillagt betydning, at frekvensen fra undersøgelserne er omkring 200 kHz, mens marsvin kan høre frekvenser omkring 100-160 kHz, samt at undersøgelserne udføres fra september til april, uden for marsvins yngleperiode. Kystdirektoratets vurdering skyldes bl.a. projektets begrænsede omfang og karakter, samt at arbejdet udføres inden for få dage (1 uge).

Kystdirektoratets vurdering er foretaget på baggrund af sagens samlede oplysninger og egne konkrete vurderinger samt almene erfaringer fra sagsområdet.

Kystdirektoratets vurdering, af at der ikke skal udarbejdes en konsekvensvurdering, skyldes bl.a. projektets begrænsede omfang og karakter.

Begrundelse for at projektet ikke er omfattet af miljøvurderingsloven

Det ansøgte projektet er efter Kystdirektoratets vurdering ikke omfattet af bilag 1 eller 2 i miljøvurderingsloven.

Kystdirektoratet har endvidere ikke kendskab til, at det ansøgte projekt er en del af et større projekt på land, som er omfattet af miljøvurderingslovens regler.

Det er derfor Kystdirektoratets vurdering, at der ikke er hverken funktionel sammenhæng med andre projekter eller på anden måde integreret sammenhæng med andre projekter.

Vurderingen er foretaget på baggrund af det ansøgte, Kystdirektoratets kendskab til området og andre sager, ligesom ansøgningen har været sendt i høring ved kommunen og en lang række statslige myndigheder og interesseorganisationer, som ikke har oplyst om andre projekter.

Projektbeskrivelse

Tilladelsen omfatter udførelse af geofysiske undersøgelser fra Sæby, Danmark ud til den danske Eksklusive Økonomiske Zone (EEZ) i forbindelse med etablering af et kabel mellem Sæby, Danmark og Lerkil, Sverige.

De geofysiske undersøgelser indebærer SBP, MBES, SSS, magnetometer, sedimentprøvetagning, samt video/foto.

SBP har til formål at kortlægge under havbunden gennem lydbølger. MBES har til formål at optimere ruten i forhold til havbundens topografi gennem ekkolod. SSS har til formål at identificere og undgå kulturarvsminder og identificere klippet havbund gennem lydbølger. Magnetometer har til formål at identificere kabel krydsninger før installation.

Undersøgelserne vil primært blive udført fra skibe og mindre både. De geofysiske undersøgelser dækker hele undersøgelsesruten/-området, mens der tages 5-10

sedimentprøver langs ruten, som vil være omkring 3-6 liter. Undersøgelserne vil vare ca. 1 uge.

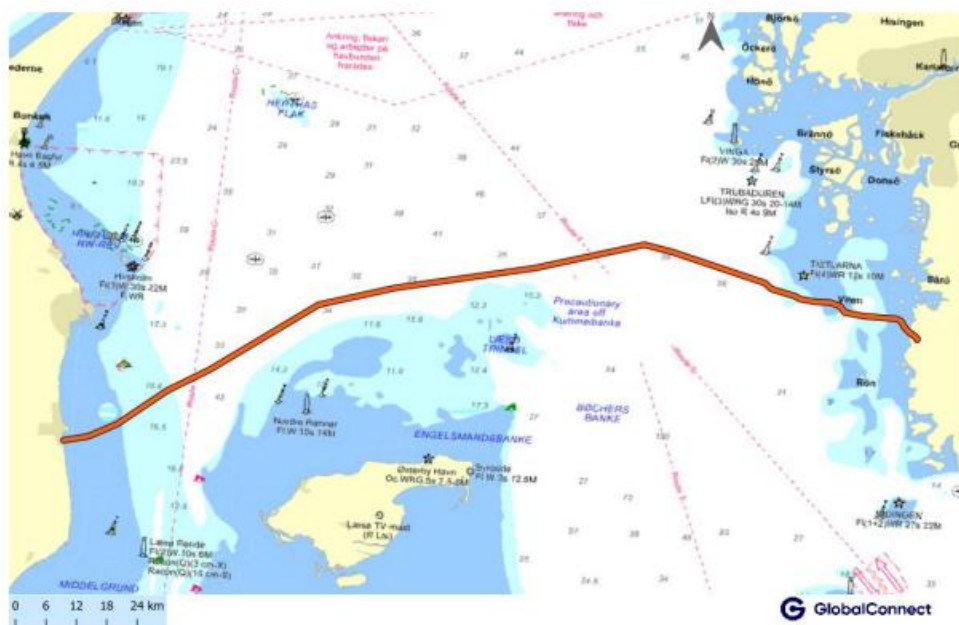

Figure 1 Planned Cable route between Seaby in Denmark and Lerkil in Sweden. The corridor 100-150 meters for surveying will be around the red line presented on the map.

Undersøgelserne vil starte nær Solbækvej 71, 9300 Sæby, Frederikshavn Kommune.

Sagsgennemgang

Efter Kystdirektoratet modtog ansøgningen, har den været sendt i høring hos Søfartsstyrelsen - Havplanssekretariatet, Beredskabsstyrelsen - Sikre Farvande, Trafikstyrelsen, Styrelsen for Grøn Arealomlægning og Vandmiljø, Plan- og Landdistriktsstyrelsen, Landbrugs- og Fiskeristyrelsen, Forsvarsministeriets Ejendomsstyrelse, Slots- og Kulturstyrelsen, Frederikshavn Kommune samt sendt til orientering til Danmarks Naturfredningsforening, Dansk Ornitologisk Forening, Friluftsrådet, Sommerhusejernes Landsforening, EjendomDanmark, Geodatastyrelsen og Landsforeningen for digelag i Danmark.

Nedenfor gengives de væsentligste bemærkninger.

Beredskabsstyrelsen – Sikre Farvande skrev den 14. maj 2025 følgende:

”Ansøgningen om havbundsundersøgelser mellem Sæby (DK) og Lerkil (SE) giver ikke Sikre Farvande – Beredskabsstyrelsen (SIFA) anledning til indsigelser.

Arbejdet bedes udført på en sådan måde, at anden sejlads i området ikke generes væsentligt. Her særligt ved krydsning af Rute-T, der dog ligger på svensk EEZ.

I en evt. tilladelse bedes der henvist til den vedlagte bekendtgørelse og vurderingsskema.

Som det fremgår af ansøgningen, så er der allerede fra GST meddelt tilladelse til søopmåling.”.

Styrelsen for Grøn Arealomlægning og Vandmiljø skrev den 4. juni 2025 følgende:

”Efter modtagelse af din henvendelse har denne været sendt i intern høring ved berørte fagkontorer. Disse kontorer er nu vendt retur med bemærkningen om, at Styrelsen for Grøn Arealomlægning og Vandmiljø ingen bemærkninger har til det ansøgte.”.

Landbrugs- og Fiskeristyrelsen skrev den 9. maj 2025 følgende:

”Landbrugs- og Fiskeristyrelsen har gennemgået det ansøgte. Vi vurderer ikke, at det ansøgte vil berøre aktuelle og eventuelle fremtidige fiskeriinteresser. Vi har derfor ikke bemærkninger til det ansøgte”.

Forsvarsministeriets Ejendomsstyrelse skrev bl.a. den 26. maj 2025 følgende:

”Det skitserede undersøgelsesområde er sammenfaldende med eller befinder sig nær flere mindre subsurface restriction and caution areas, der ligeledes er markeret i søkort med mere. Områder, hvori Forsvarets har kendskab til mulige forekomster af ueksploderet ammunition eller lignende farlige genstande på havbunden. Forsvarskommandoen henstiller således til, at arbejdet udføres på en sådan vis, at der gives særlig agtpågivenhed over for dette forhold.

Generelt skal der således i forbindelse med arbejde ved/i havbunden gøres opmærksom på, at såfremt der bliver identificeret/forekommer fund af ueksploderet ammunition eller lignende farlige genstande, skal arbejdet straks indstilles, og der skal tages kontakt til Søværnskommandoen jævnfør BEK 1229 af 03/10/2023 § 9 om sejladsikkerhed ved entreprenørarbejde og andre aktiviteter mv. i danske farvande.

Søværnskommandoen ved National Maritime Operations Centre (NMOC) kan telefonisk kontaktes på: +45 728 50380/+45 728 50370. Foruden ovenstående forhold, skal der gøres opmærksom på, at de udstedte tilladelser, samt kontaktoplysninger til det firma eller de skibe som eventuelt skal udføre arbejdet, skal være tilgængelige for Søværnskommandoen, NMOC via den myndighed, der udsteder tilladelsen.”.

-

Alle bemærkninger blev sendt i partshøring og Kystdirektoratet modtog bl.a. følgende bemærkninger:

”We have reviewed the remarks carefully and do not find any issues that would prevent us from proceeding in accordance with the current application.

We acknowledge the condition that the Ministry (Klima- Energi- og Forsyningsministeriet, red.) must be consulted again should there be any intention to use the area for purposes other than the surveys as described.

We acknowledge that the defined investigation area is located in or near zones where unexploded ordnance (UXO) or other hazardous items may potentially be

present on the seabed. We take this matter very seriously and will implement the following measures to ensure compliance and operational safety:

- All seabed-related activities will be carried out with heightened caution, with full consideration of the possibility of encountering UXO or similar dangerous objects.
- All personnel involved in the project will be briefed on the correct procedures to follow in the event that any suspicious items are identified.
- Should any unexploded ordnance or hazardous objects be discovered, operations will be halted immediately, and the Naval Command (NMOC) will be contacted via the provided emergency channels.
- All relevant permits and up-to-date contact details for the companies and vessels involved in the operation will be made available to the Naval Command through the issuing authority, as instructed. Any updates will be submitted accordingly.

We fully appreciate the guidance provided and will ensure that all necessary precautions are followed throughout the execution of the project.”.

Klagevejledning

Dette dokument indeholder tre afgørelser:

- afgørelse om at give tilladelse til projektet
- afgørelse om, at der ikke skal udarbejdes en konsekvensvurdering
- afgørelse om, at projektet ikke er omfattet af miljøvurderingslovens anvendelsesområde

Afgørelserne kan påklages til Miljø- og Fødevareklagenævnet.

For afgørelserne gælder følgende:

- Kystdirektoratets afgørelse kan alene påklages for så vidt angår retlige forhold.
- Klagefristen er 4 uger fra den dag afgørelsen er meddelt.
- Der klages via Klageportalen, som der er et link til på forsiden af <https://naevneneshus.dk>. Klageportalen ligger på www.borger.dk og www.virk.dk. Man logger på via www.borger.dk eller www.virk.dk typisk med NEM-ID. Klagen sendes gennem Klageportalen til den myndighed, der har truffet afgørelsen. En klage er indgivet, når den er tilgængelig for myndigheden i Klageportalen. Det koster 900 kr. for privatpersoner og 1.800 kr. for virksomheder og organisationer i gebyr at indgive en klage. Gebyret betales med betalingskort i Klageportalen.
- Klageberettigede efter kystbeskyttelsesloven er:
 - 1) adressaten for afgørelsen,
 - 2) ejeren af den ejendom, som afgørelsen vedrører,
 - 3) enhver, der har en væsentlig individuel interesse i sagens udfald,
 - 4) en berørt nationalparkfond oprettet efter lov om nationalparker,

- 5) lokale foreninger og organisationer, som har en væsentlig interesse i afgørelsen,
 - 6) landsdækkende foreninger og organisationer, hvis hovedformål er beskyttelse af natur og miljø,
 - 7) landsdækkende foreninger og organisationer, som efter deres formål varetager væsentlige rekreative interesser, når afgørelsen berører sådanne interesser, og
 - 8) landsdækkende foreninger og organisationer, som efter deres formål varetager væsentlige brugerinteresser inden for arealanvendelsen, og som repræsenterer mindst 100 medlemmer.
- Klageberettigede efter kysthabitatbekendtgørelsen er:
 - 1) adressaten for afgørelsen,
 - 2) ejeren af den ejendom, som afgørelsen vedrører,
 - 3) enhver, som har en væsentlig, individuel interesse i sagen,
 - 4) en berørt nationalparkfond oprettet efter lov om nationalparker,
 - 5) lokale foreninger og organisationer, som har en væsentlig interesse i afgørelsen,
 - 6) landsdækkende foreninger og organisationer, hvis hovedformål er beskyttelse af natur og miljø,
 - 7) landsdækkende foreninger og organisationer, som efter deres formål varetager væsentlige rekreative interesser, når afgørelsen berører sådanne interesser, og
 - 8) landsdækkende foreninger og organisationer, som efter deres formål varetager væsentlige brugerinteresser inden for arealanvendelsen og som repræsenterer mindst 100 medlemmer.
 - Klageberettigede efter miljøvurderingsloven er:
 - 1) miljøministeren,
 - 2) enhver med retlig interesse i sagens udfald, og
 - 3) landsdækkende foreninger og organisationer, der som formål har beskyttelse af natur og miljø eller varetagelse af væsentlige brugerinteresser inden for arealanvendelsen og har vedtægter eller love, som dokumenterer deres formål, og som repræsenterer mindst 100 medlemmer.

Miljø- og Fødevareklagenævnet skal som udgangspunkt afvise en klage, der kommer uden om Klageportalen, hvis der ikke er særlige grunde til det. Hvis man ønsker at blive fritaget for at bruge Klageportalen, skal man sende en begrundet anmodning til Kystdirektoratet. Kystdirektoratet videresender herefter anmodningen til Miljø- og Fødevareklagenævnet, som træffer afgørelse om, hvorvidt anmodningen kan imødekommes.

Fristen for eventuelt søgsmål ved domstolene er 6 måneder, jf. § 18 b i kystbeskyttelsesloven, samt § 54, stk. 1, i miljøvurderingsloven.

Tilladelsen må ikke udnyttes, før klagefristen er udløbet. Hvis der bliver klaget over afgørelsen kan tilladelsen ikke udnyttes, før klagesagen er færdigbehandlet, medmindre Kystdirektoratet eller Miljø- og Fødevarerklagenævnet konkret bestemmer andet.

Med venlig hilsen

Julie Sloth Bjerrum
Kystzoneforvaltningen
+45 24 78 14 90
jslbj@kyst.dk

Kopi: Søfartsstyrelsen - Havplanssekretariatet, Beredskabsstyrelsen - Sikre Farvande, Trafikstyrelsen, Styrelsen for Grøn Arealomlægning og Vandmiljø, Plan- og Landdistriktsstyrelsen, Landbrugs- og Fiskeristyrelsen, Forsvarsministeriets Ejendomsstyrelse, Slots- og Kulturstyrelsen, Frederikshavn Kommune, Danmarks Naturfredningsforening, Dansk Ornitologisk Forening, Friluftsrådet, Sommerhusejernes Landsforening, EjendomDanmark, Geodatastyrelsen, Landsforeningen for digelag i Danmark og Dansk Sejlunion.

Kystdirektoratets afgørelse offentliggøres på Kystdirektoratets hjemmeside.

**Bilag 1 – Udpegningsgrundlag for Natura 2000-områderne nr. 4
 ”Hirsholmene, havet vest herfor og Ellinge Å's udløb”, nr. 20 ”Havet omkring Nordre Rønner”, nr. 192 ”Læsø Trindel og Tønneberg Banke”**

Nr. 4 ”Hirsholmene, havet vest herfor og Ellinge Å's udløb”

Udpegningsgrundlag for Habitatområde nr. 4		
Naturtyper:	Sandbanke (1110)	Lagune* (1150)
	Rev (1170)	Boblerev (1180)
	Strandvold med enårige planter (1210)	Strandvold med flerårige planter (1220)
	Enårig strandengsvegetation (1310)	Strandeng (1330)
	Forklit (2110)	Hvid klit (2120)
	Grå/grøn klit* (2130)	Havtornklit (2160)
	Grårisklit (2170)	Klittavning (2190)
	Næringsrig sø (3150)	Brunvandet sø (3160)
	Vandløb (3260)	Surt overdrev* (6230)
	Tidvis våd eng (6410)	Rigkær (7230)
	Hedepletvinge (1065)	Bæklampret (1096)
	Havlampret (1095)	Odder (1355)
Arter:	Gråsæl (1364)	Spættet sæl (1365)
	Marsvin (1351)	

Udpegningsgrundlag for Fuglebeskyttelsesområde nr. 11		
Fugle:	Splitterne (Y)	Fjordterne (Y)
	Havterne (Y)	Tejst (TY)

Nr. 20 ”Havet omkring Nordre Rønner”

Udpegningsgrundlag for Habitatområde nr. 176		
Naturtyper:	Sandbanke (1110)	Vadeflade (1140)
	Rev (1170)	Boblerev (1180)
	Strandvold med enårige planter (1210)	Strandvold med flerårige planter (1220)
	Enårig strandengsvegetation (1310)	Strandeng (1330)
	Forklit (2110)	Hvid klit (2120)
	Grå/grøn klit* (2130)	
	Gråsæl (1364)	Spættet sæl (1365)
Arter:	Marsvin (1351)	

Udpegningsgrundlag for Fuglebeskyttelsesområde nr. 9		
Fugle:	Splitterne (Y)	Fjordterne (Y)

Nr. 192 ”Læsø Trindel og Tønneberg Banke”

Udpegningsgrundlag for Habitatområde nr. 168		
Naturtyper:	Sandbanke (1110)	Rev (1170)
	Boblerev (1180)	
Arter:	Marsvin (1351)	